

Sygn. akt I UK 272/14

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania Z. Z.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
z udziałem zainteresowanej M. Ł.
o ubezpieczenie społeczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 stycznia 2015 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 23 stycznia 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 23 stycznia 2014 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 grudnia 2012 r. i oddalił odwołanie Z. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 30 grudnia 2010 r. stwierdzającej, że wnioskodawca nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 czerwca 2008 r. do 28 lutego 2009 r. z tytułu wykonywania pracy nakładczej u płatnika składek M. Ł..

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił:
I. naruszenie prawa materialnego polegającego na błędnej wykładni oraz niewłaściwym zastosowaniu: 1) art. 58 § 1 k.c. w związku z § 3 i § 6 rozporządzenia w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą w

związku z art. 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że umowa o pracę nakładczą była zawarta przez strony w celu obejścia prawa; 2) art. 58 § 1 k.c. w związku z art. art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust. 2 i art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 2 Konstytucji RP polegające na przyjęciu, że umowa o pracę nakładczą miała na celu obejście przepisów prawa ubezpieczeń społecznych; 3) art. 65 § 2 k.c., przez pominięcie, że przy dokonywaniu wykładni treści umowy należy badać zgodny zamiar stron i cel zawarcia umowy; 4) art. 9 ust. 2 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 2 Konstytucji RP; 5) § 3 ust. 1, § 4 i § 6 rozporządzenia w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą w związku z art. 31 i art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, przez wyinterpretowanie z aktu prawa o randze rozporządzenia obowiązku w dziedzinie prawa ubezpieczeń społecznych polegającego na nakazaniu spełnienia dodatkowego warunku nieprzewidzianego przez ustawę w celu skorzystania z możliwości wyboru umowy o pracę nakładczą; 6) § 3 i § 27 rozporządzenia w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą w związku z art. 58 k.c. polegające na błędnym ustaleniu, że aby umowa o pracę nakładczą mogła stanowić podstawę do ubezpieczenia społecznego, to wykonawca musi uzyskiwać przychód w wysokości co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia określonego w przepisach szczególnych; 7) art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c., przez pominięcie, że to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu i obowiązek wykazania okoliczności, na które się powoływał - między innymi, że umowa została zawarta w celu obejścia ustawy; II. naruszenie prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c., przez jego błędne zastosowanie skutkujące kwalifikowanym naruszeniem granic swobodnej oceny dowodów i powoływanie dowodów nieistniejących.

Mając na uwadze powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został wskazaniem na „potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności

w orzecznictwie sądów, a to § 3 rozporządzenia w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą w zakresie istnienia obowiązku uzyskiwania przez osobę wykonującą pracę nakładczą przychodu w wysokości co najmniej 50% najniższego wynagrodzenia określonego w przepisach szczególnych” oraz jej oczywistą zasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności

uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5). Z kolei z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia.

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż po pierwsze - ograniczając się do wskazania na potrzebę wykładni „§ 3 rozporządzenia w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących pracę nakładczą” jako przepisu wywołującego (w jego ocenie) rozbieżności w orzecznictwie sądów - ani nie przytacza orzeczeń, z których

rozbieżność ta miałaby wynikać, ani nie przeprowadza żadnego wyводу jurydycznego dla wykazania swoich wątpliwości, a po drugie - poprzestając na powołaniu się na oczywistą zasadność skargi, nawet nie wskazuje przepisów, których naruszenie przez Sąd drugiej instancji miałoby stanowić o oczywistej wadliwości zaskarżonego wyroku. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach skargi i ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie (por. postanowienie z dnia 19 marca 2012 r., II PK 289/11, LEX nr 1214576 i powołane w nim orzeczenia).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.